

This work is licensed under CC BY-NC-ND 4.0: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.en>

PRIKAZ KONFERENCIJE

XV. godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije – VDS: Savremene tehnologije i žrtve: rizici viktimizacije i mogućnosti za unapređenje društvenih odgovora

VIKTIMOLOŠKO DRUŠTVO SRBIJE
20. – 21. studenog 2025. godine, Beograd, Srbija

U Beogradu je 20. i 21. studenog 2025. godine održana petnaesta godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije koja je okupila oko 75 znanstvenika i stručnjaka iz Srbije, Hrvatske, Republike Sjeverne Makedonije, Velike Britanije, Indije, Izraela, SAD-a i Španjolske. Tema ovogodišnje konferencije bila je Suvremene tehnologije i žrtve – rizici viktimizacije i mogućnosti za unapređenje društvenih odgovora.

U okviru svečanog otvaranja konferencije sudionicima su se obratili Brankica Janković (Povjerenica za zaštitu ravnopravnosti), Prof. dr.sc. Oliver Bačanović (Univerzitet „Sv. Kliment Ohridski“, Fakultet bezbednosti, Republika Sjeverna Makedonija) i Jasmina Nikolić (Viktimološko društvo Srbije), a potom je izvršena dodjela nagrada Viktimološkog društva Srbije.

Prvog dana konferencije realizirane su tri sekcije s ukupno 12 izlaganja.

U prvoj sekciji pod naslovom *Suvremene tehnologije, podrška žrtvama i prevencija viktimizacije: mogućnosti i izazovi* realizirana su tri izlaganja. Sanja Milivojević (Bristol Digital Futures Institute and School of Political Studies, University of Bristol, UK) održala je izlaganje pod naslovom Obećanje digitalnih tehnologija u podršci žrtvama: prijatelj ili neprijatelj u okviru kojeg je dala pregled moguće koristi, kao i nedostataka uporabe tehnologije (umjetna inteligencija, mobilne aplikacije, virtualna stvarnost itd.) u podršci žrtvama. Karen Latricia Hough (University of Oxford, UK) dala je prikaz preliminarnih rezultata HORIZON projekta VANGUARD (<https://vanguard-horizon.eu/>) na temu borbe protiv trgovanja ljudima

putem informacijsko-komunikacijskih tehnologija kroz pristup usmjeren na preživjele, a Aleksandar Jugović (Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju) je dao prikaz mogućnosti i izazova upotrebe umjetne inteligencije u prevenciji vršnjačkog nasilja fokusirajući se na tri ključne prednosti: otvaranje mogućnosti za rano otkrivanje elektroničkog nasilja, sprječavanje daljnjeg širenja i predlaganja personalizirane podrške nakon nasilja.

U okviru druge sekcije pod nazivom *Viktimizacija i kriminalizacija u digitalnom okruženju* realizirana su četiri izlaganja. Jaishankar Karuppanan (International Institute of Justice and Police Sciences, India, and the United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute (UNICRI), Italy) govorio je o novim granicama povreda i pravde u kontekstu umjetne inteligencije, deepfake tehnologije i viktimizacije kojima se izazivaju temeljne pretpostavke tradicionalne viktimologije. Irma Kovčović (Sveučilište u Zagrebu, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet) prezentirala je rezultate istraživanja *cyberbullyinga* i njegove povezanosti s nekim pokazateljima mentalnog zdravlja kod studenata visokoškolskog obrazovanja iz nekoliko država. Mirjana Dokmanović (Institut društvenih nauka i Viktimološko društvo Srbije) u svom je izlaganju analizirala mogućnost zaštite osobnih podataka u privatnosti u digitalnom dobu u okviru upotrebe pametnih telefona, televizora, glasovnih asistenata, pametnih kuća, automobila i drugih tehnologija. Janice Joseph (University Stockton, USA) analizirala je problem nestalih i ubijenih crnih žena i djevojaka u SAD-u u kontekstu višestruke intersekcijske nevidljivosti.

Treća sekcija sadržavala je pet izlaganja u okviru opće teme viktimizacije i njenih posljedica. Aleksandra Bulatović (Univerzitet u Beogradu, Institut za filozofiju i društvenu teoriju) u okviru teme Bol i patnja kao dimenzije viktimizacije: istraživački okvir i društveni odgovori problematizirala je i analizirala različite teorijske perspektive koje tretiraju bol i patnju u kontekstu društvene viktimizacije. Nataša Peovska, Oliver Bačanović i Vesna Stefanovska (Univerzitet „Sv. Kliment Ohridski”, Fakultet bezbednosti, Republika

Sjeverna Makedonija) prikazali su rezultate ISDR4 istraživanja u Sjevernoj Makedoniji na temu *offline* i *online* viktimizacije djece u školama. Dragana Batić (Univerzitet „Sv. Kliment Ohridski”, Fakultet bezbednosti, Republika Sjeverna Makedonija) i Dimitrinka Jordanova Peshevska (University American College Skopje, Republika Sjeverna Makedonija) predstavile su rezultate istraživanja provedenog sa štíćenicima odgojno-popravnog doma i maloljetničkog zatvora u Ohridu na temu povezanosti traumatskih iskustava u djetinjstvu i delinkventnog ponašanja. Milica Kovačević (Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju) obradila je aktualno pitanje roditeljskog izlaganja vlastite djece na društvenim mrežama u kontekstu potencijalne viktimizacije djece, tj. povrede njihovih prava. Zorica Mršević (znanstvena savjetnica Instituta društvenih nauka u penziji, Srbija) prikazala je viktimološke aspekte rodne neravnopravnosti obaveznog vojnog roka.

U drugom danu konferencije realizirane su tri sekcije. Prva sekcija imala je naslov Putevi oporavka i podrška žrtvama u okviru koje su održane tri prezentacije. Natti Ronel (Bar-Ilan University, Department of criminology) i Yitzhak Ben Yair (Zefat Academic College, Department of criminology, Israel) prikazali su Izraelski program oprostaja čiji je cilj širenje krugova pojedinaca koji integriraju međuljudski oprostaj kao način života nakon što su doživjeli različite razine povreda. Jasmina Nikolić (Viktimološko društvo Srbije) i Sanja Čopić (Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju i Viktimološko društvo Srbije) predstavile su rezultate istraživanja mapiranja potreba žrtava nakon masovnih viktimizacija i incidenata zlouporabom vatrenog oružja u Srbiji (dva masovna ubojstva u Srbiji u svibnju 2023. godine) i resursa za podršku putem intervjua s 36 sudionika. Posljednje predavanje u ovoj sekciji održala je Vesna Nikolić Ristanović (Viktimološko društvo Srbije) na temu podrške osobama s dijagnozom karcinoma. Druga sekcija održana je pod nazivom *Žrtve rodno utemeljenog nasilja: podrška i zaštita*. U okviru ove sekcije Maša Dakić (glumica, Srbija) prikazala je put od ideje do realizacije predstave *Prima facie* (autorice Suzie

Miller, australske spisateljice i bivše odvjetnice) koja se bavi temom seksualnog nasilja i načinom na koji sustav tretira žrtvu. Tatjana Jevđović (Beauty Imagini, d.o.o.), Mirela Osmanović (Viktimološko društvo Srbije) i Milica Luković Radaković (Viktimološko društvo Srbije) predstavile su primjere dobre prakse u području integriranog psihosocijalnog i ekonomskog osnaživanja žena koje su preživjele nasilje. Slađana Jovanović, (Univerzitet Union u Beogradu, Pravni fakultet) i Sanja Ćopić (Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju i Viktimološko društvo Srbije) predstavile su rezultate kvalitativnog istraživanja provedenog u okviru UNDP projekta Smanji rizik – povećaj bezbednost III s ciljem razvoja preporuka za učinkovitije sprječavanje i smanjenje rizika od nasilja u obiteljsko-partnerskom kontekstu zlouporabom oružja.

Posljednja sekcija održana je pod naslovom *Rod, viktimizacija i ljudska prava* u okviru koje su održane četiri prezentacije. Nikolina Janjić i Barba Biglia (Univerzitet de Rovira i Virgili) održale su izlaganje na temu intersekcijskih feminističkih strategija za popravljavanje nejednake participacije, rodni odnosa moći i mikroagresija u videokonferencijama na radnom mjestu. Martina Pleško i Irma Kovčo Vukadin (Sveučilište u Zagrebu, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet) prezentirale su rezultate istraživanja na temu uloge nasilne viktimizacije u objašnjenju stresa djelatnika zatvorskog sustava. Olivera Pejak Prokeš (Apelacijski sud u Novom Sadu, Srbija) prikazala je rezultate analize pristupa pravdi i pravu na besplatnu pravnu pomoć za žrtve rodno utemeljenog nasilja u Srbiji, a posljednju prezentaciju u okviru ove sekcije održala je Marija Anđelković (ASTRA – Akcija protiv trgovine ljudima, Beograd, Srbija) na temu položaja žrtava radnog iskorištavanja u Srbiji, s posebnim naglaskom na migrante i migrantkinje iz perspektive iskustva udruge Astra. Tijekom konferencije održana je jedna poster prezentacija – Jasmina Krštenić (Osnovno javno tužilaštvo u Lazarevcu, Srbija): Nasilje u porodici i društvo – problem i odgovor: „prijavi zaustavi” u okviru koje je prikazan edukativno-preventivni projekt „Prijavi zaustavi”.

Tijekom konferencije održane su brojne diskusije o prezentiranim temama te su razmijenjena iskustva i znanja u odnosu na prezentirane, ali i novo otvorene viktimološke teme. Može se zaključiti kako je i ovogodišnja konferencija bila izrazito uspješna.

Pripremila:

Irma Kovčo Vukadin